

Motion till riksdagen 2025/26:904

av Joakim Sandell (S)

Kroppskameror på polisen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen ska utrustas med kroppskameror vid ingripanden där tvång, våld eller risk för rättsosäkerhet kan uppstå och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag som tydligt reglerar när kroppskameror ska aktiveras, hur materialet ska lagras och vem som får ta del av det och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa resurser för att polisen ska få nödvändig utrustning, utbildning och tekniskt stöd för en fullskalig användning av kroppskameror och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska inrätta en oberoende granskningsfunktion för att följa upp användningen av kroppskameror, särskilt i fall där kameror inte aktiverats, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Förtroendet för polisen är en grundbult i en demokratisk rättsstat. När allvarliga händelser inträffar där människor avlider eller skadas vid polisiära ingripanden, och när olika instanser gör motstridiga bedömningar, uppstår lätt rättsliga luckor och misstro bland medborgarna. Fallet i Arlov, där en 39-årig man dog i samband med ett polisingripande och där rättsläkaren och åklagaren gjorde olika bedömningar av dödsorsaken, illustrerar detta på ett tragiskt och tydligt sätt. Bristen på objektiv dokumentation gör att sanningen riskerar att gå förlorad och att varken de anhöriga eller poliserna får klarhet i vad som faktiskt har skett.

Kroppskameror är ett effektivt verktyg för att förebygga sådana situationer. Inspelat material kan ge objektiva bevis i rättsprocesser när ord står mot ord, samtidigt som det

kan skydda poliser från felaktiga anklagelser genom att dokumentera att de agerat korrekt. För den medborgare som omhändertas eller utsätts för tvång innebär kamerorna en trygghet i att ingripandet dokumenteras på ett transparent sätt. Sammantaget kan detta stärka förtroendet för polisen och deras arbete.

Brottsförebyggande rådet (Brå) har i pilotstudier med 300 kroppskameror i Stockholm visat att poliser upplever ökad trygghet och att vissa typer av hot och trakasserier minskat. Inspelat material har även kunnat användas i utredningar och rättegångar. Samtidigt framkom att användningen varierade kraftigt mellan olika enheter, vilket understryker vikten av tydliga och enhetliga regler för när kamerorna ska aktiveras (Brå, Kroppsburna kameror i polisarbete, 2020).

Internationell forskning bekräftar dessa resultat. En studie vid Queen Mary University (London) pekade på upp till 60 procents minskning av tvångsansvändning när kameror var i bruk. Andra studier har visat att kroppskameror leder till mer korrekta polisrapporter och minskar risken för upptrappning vid ingripanden.

Forskningen framhåller dock att kameror i sig inte utgör en lösning. Effekterna blir störst när de kombineras med tydliga lagar, utbildning och ansvarssystem som reglerar hur inspelningarna används. Utan sådana åtgärder riskerar kroppskamerorna att bli symboliska snarare än verkningsfulla.

För att kroppskameror ska fungera rättssäkert och effektivt krävs en tydlig lagreglering som fastställer när kamerorna ska användas, hur länge materialet ska lagras, hur integriteten ska skyddas och på vilket sätt inspelningarna kan användas i rättsprocesser. Lika avgörande är att resurser avsätts för att säkerställa kameror av hög teknisk standard, adekvat utbildning för poliser och en robust IT-infrastruktur för säker lagring och åtkomst.

Joakim Sandell (S)